

Rimai Dávid

· Pécsi Tudományegyetem, Bölcsészettudományi Kar,
 · Oktatás és Társadalom Neveléstudományi Doktori Iskola, Pécs
 · neceodamien3@gmail.com

BEVEZETÉS A TECHNOKID FOGALOMHOZ ÉS JELENSÉGHEZ

Introduction to the Notion of “Technokid”

Uvod u pojam i pojavu „technokid“-a

Rohamosan fejlődő világunkban elkerülhetetlen, hogy a különféle elektronikus eszközök használóivá váljunk, azonban mint számos egyéb területen, itt is fennáll a túlzásba esés veszélye. Előadásom során arra teszek kísérletet, hogy bevezetést adjak a technokid fogalommal megpecsételt generáció életébe. A bevezetés során részletezésre kerül az adott célcsoport szokásrendszere, mely által változhat, bővíthet az érintett korcsoportról alkotott képünk, ezenkívül a fogalom jelentésének tisztázására is sor kerül. Az előadás célkitűzése a technokid fogalom bemutatása és értelmezése, ehhez kiindulópontként a generációs elméleteket tekintem alapul (TARI 2010, McCRINDLE 2009, TAPSCOTT 2001), és rámutatok arra, hogy a technokid jelenség létrejöttében kulturális és szocializációs hatások sora érhető tetten. A technikai impulzusokkal teli kultúrában felnőni sokféle lehetőséget hordoz magában. Egyrészt megfelelő tudás és kreativitás birtokában szakértők vagy fejlesztők lehetünk, de válhatunk az internetes világ áldozataivá is. Előadásomban arra keresem a választ, hogy a folyamatos vizuális ingerek, könnyen elérhető erőszakos és pornográf tartalmak világában felnövő gyerekek milyen észlelési sajátosságokkal rendelkeznek. A magas ingerküszöb állandó fenntartása és a folyamatos ingerkeresés lehetséges következménye, hogy az új nemzedék számára a való világ csak a designer drogok használatával válik olyan érdekessé, mint a virtuális világ. Szocializációs szempontból sorra veszem a család, a kortársak és a média szerepét a technokid jelenség létrejöttében. Végül felvázolom a technokid (szub)kultúrát, felmutatva annak értékeit, normáit, szokásrendszerét és tipikus viselkedésformáit. Forrásokként a fent felsorolt generációs elméletek megalkotóit nevezem meg, a főbb irodalmak a következők: David Buckingham: *A gyermekkor halála után – Felnőni az elektronikus média világában*. Budapest, Helikon Kiadó, 2002, Don Tapscott: *Digitális gyermekkor*. Budapest, Kossuth Kiadó, 2001, Murányi Kovács Endréné – Kabainé Huszka Antónia: *A gyermekkori és serdülőkori személyiségzavarok pszichológiája*. Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó, 2003.

Kulcsszavak: technológia, szubkultúra, generációs kutatások

BEVEZETŐ

Minden generációnak megvannak a maga vonásai, szokásai, követendő vagy éppen elutasítandó példái. Megtalálhatóak azok a viselkedési formák, kifejezési szokások, amelyek egyes generációk életévhez jellemző vonásait alkotják, és meghatározzák, hogy melyek azok a megnyilvánulási formák, amelyeket az adott korban élők elfogadnak. Ezenkívül hatással vannak még az idősebbek és fiatalok egymáshoz való viszonyulására, illetve azokra a jellemzőkre, amelyek családon belül, baráti viszonyokon keresztül vagy éppen idegenekkel szemben működnek, de azokra is, melyeket a társadalom nem fogad el.

Jelen tanulmány célkitűzése, hogy szembeállítsa azokat a nézőpontokat, melyek megvetik, illetve azok álláspontját, akik reményt táplálnak a felnövekvő fiatalság jelenlegi helyzete és attitűdjei iránt. Elsőként tisztáznunk kell magunkban, hogy kiket nevezhetünk technokidnek? A fogalom meghatározásához először figyelembe kell vennünk a generációs elméleteket, majd pontosan behatárolni, hogy melyik generációról beszélünk, és melyikkel hasonlítjuk össze őket. Időben és térben kell elhelyezni a vizsgált alanyainkat.

FELGYORSULT LÉT

A lélektanok doktorai megállapításai szerint az a fajta biztonság, amely jellemezte a gyermeklétet az előző generációkban, az örökre elveszett, természetesen az ártatlansággal együtt. Az Egyesült Államokban már az 1980-as években jelentek meg könyvek, amelyek ezt a felismerést boncolgatták. Érdemes ezeknek a könyveknek a szlogenjeit megvizsgálni. Az egyik könyv David Elkind nevéhez fűződik, címe *The Hurried Child* (A siettetett gyermek, 1981), melynek szlogenje így szól: „Túl gyorsan és túl hamar felnőni.” A másik figyelemre méltó kötet Marie Winn munkája, mely *Children without childhood* (Gyermekek nélküli gyerekek, 1984) címmel jelent meg, ennek a kötetnek a pedig a következő a szlogenje: „Túl gyorsan felnőni a szex és a drogok világában.”¹

Elkind inkább a stresszt emeli ki fő kiváltó okként, mely fakadhat a válásokból, vagy akár a korai teherbeesésből. Ezek a fiatalok főként drogban, bűnözésben, vallási szektákban keresnek menedéket. Elkind úgy gondolja, hogy az iskola, a szülők és a média célja is az, hogy a gyermeket minél előbb átlendítsék a gyermekkoron. A média természetesen csak ront a helyzeten azzal, hogy erre reagálva még jobban gerjeszti ezt a folyamatot. Az információszerzés régebben csak a felnőttek világára volt jellemző, mára már könnyedén szembesülhet egy gyermek a televízió vagy a számítógép képernyője által erőszakos vagy szexu-

¹ David Buckingham 2002. *A gyermekkor halála után – Felnőni az elektronikus média világában*. Helikon Kiadó, Budapest

ális jelenetekkel, melyeket magyarázat nélkül nehezen tudnak megérteni. Ez egy úgynevezett „áljártasságot” hoz létre, amely nemcsak a gyermeket, hanem a szülőket is megzavarja, és az ezen a módon szerzett információk tekintetében a valóságos koruknál érettebben hajlamosak kezelni gyermekeiket.

AZONNALISÁG

A felgyorsulás az élet minden területére jellemző, ezért nem meglepő, hogy kihatással van az általam vizsgált generációra is. Gondoljunk csak arra, amikor levélben intéztük az ügyeinket, jó esetben csak napokig kellett várni a válaszra, de volt, amikor hetekig is. A mai lehetőségek közt az azonnali válasz hiánya elképzelhetetlen, tértől, időtől függetlenül, azonban ha tanulási folyamat jut eszünkbe, akkor hasonlítsuk össze, hogy régen a könyvtárakban mennyi időbe telt kikeresni a megfelelő könyveket, szakirodalmakat, és jelenleg ez az online keresők világában mennyi időt emészt fel, anélkül, hogy ki sem mozdulunk a lakásból. Az egyetemeken a jegyzeteket, a tudnivalókat a diákok már azonnal elérhetik a kurzus végeztével. Ha a háború utáni nemzedékre gondolunk, akkor ők a maihoz képest egy lassított világban éltek, és ez jogosan veti fel a stressz és az egyéb velejárok kérdésének fokozódását. Sok véleménynel ellentétben nem biztos, hogy cinikus módon arra kell gondolnunk, hogy a felgyorsult lét gyermekei habzsolni akarják az élvezeteket, féktelenül és villámgyorsan akarják magukba integrálni őket. Sokkal inkább arról van szó, hogy másféle nézőpontjuk van az idővel kapcsolatban, perceikben sokkal több minden beletömörül, és arra számítanak, hogy az események gyorsan fognak megtörténni egymást követően, hiszen bevallhatjuk, ma már tényleg jóval gyorsabban történik minden.²

Az egyik fő gond az egyensúly lehet. Ha a gyermek olyan dologgal kezd el tartósan foglalkozni, amely felborítja mindennapi életének a rutinját, átszabja napjainak felépítését és gondolatait egysíkú irányba rendezi, akkor lehet okunk aggodalomra. Azt mindenesetre nagyon felelőtlen volna állítani, és alátámasztani sem lehetséges, hogy a túl sok internetezés olyan káros tevékenység lenne, mint a dohányzás vagy a drogfogyasztás. További megoldási javaslat volna áttérni egy olyan tanulási módszerre, amely nem szenvedést okozó frontális, egyirányú, magolós tanulási folyamatokra ad lehetőséget. Az iskoláknak is fel kellene ismerni, hogyan lehetne érdekesebbé tenni a tanulást. A tanári feladat körébe tartozna olyan minőségben előadni és ezáltal motiválni a gyerekeket, amelyek valamilyen szinten szórakoztató erővel is bírnak. A tanár szerepének megváltozásáról pedig azok a teóriák tudnának beszámolni, melyek szerint az újkorban ez a szerep a közvetítőről átvált egy társas tevékenységet segítő ember szerepére. A tanárnak nem szabad elhatárolódnia a technika nyújtotta lehető-

² Don Tapscott 2001. *A digitális gyermekkor*. Kossuth Kiadó, Budapest

ségektől, hiszen ezzel csak a tanulóktól távolodik el még jobban, megerősíti a generációs szakadékot. A tanároknak meg kell tanulniuk az új eszközök használatát, ki kell fejleszteniük az ezekhez kompatibilis készségeket.

A MÉDIA MEGVÁLTOZOTT SZEREPÉRŐL

Az internetgeneráció egyik fő jellemzője, hogy sokkal inkább a kölcsönhatás játszik nagyobb szerepet a médiában jártas világukban, mint az egyszerű befogadás. A mai generációnk gyermekei felhasználói szinten szeretnék élvezni az internet adta lehetőségeket. Ha kis távlatokban gondolkodunk, akkor elég az öt évvel ezelőtti állapotokra visszagondolnunk, hogy egy akkori tízéves és egy mostani tízéves gyermek mennyi időt tölt el a televízió előtt, vagy most mennyi időt töltenek számítógépek, laptopok vagy okostelefonok képernyőit babrálva, melyek beépített internet-hozzáféréssel rendelkeznek.

A GYERMEK MINT FOGYASZTÓ

A gyermekeket az utóbbi néhány évtizedben fedezték fel mint fogyasztói piacot. A kereskedelmi televíziózás a kezdeti időben abszolút nem tekintette az ifjúságot célközönségnek, olyan alacsony költségvetésű műsorokat készítettek számukra, melyeket csak abban az idősávban sugároztak, amikor nem is számítottak komolyabb nézettségre. Manapság már rájöttek, hogy sokkal potenciálisabb közegként meg lehet célozni a gyermekeket, ugyanis nagy befolyással vannak szüleik vásárlási döntéseire, valamint sok gyermek rendelkezik jelentős, elkölthető jövedelemmel. Ezen felismerés alapján elkezdtek versenyezni egymással a csatornák, egyre több időt szenteltek a gyermekműsoroknak, és egyre több pénzt szántak legyártásukra, mely persze nem mindig jelentette azt, hogy minőségi vagy változatossági szempontokra is ennyi energiát szenteltek volna. A kommercializálódás folyamatának következményeként tekinthetjük a gyermekeknek szánt műsorok színvonalának folyamatos csökkenését. Egyértelműen ezek az „amerikai típusúnak” nevezett rajzfilmek elvonják az érdeklődést a drámával foglalkozó vagy a tényfeltáró jellegű műsoroaktól. Ez a folyamat vezetett ahhoz, hogy megváltozott a gyermekekről alkotott kép. Fogyasztóként ábrázolva már nem a védelemre szoruló, sebezhető gyermek képe él a média-kereskedők fejében.

Továbbá észrevehető az a jelenség is, hogy a fiatalság mint életkori kategória egyre magasabbra tolódik ki. Ha például egy tízévestől akár negyvenévesekig is kiterjeszhető korosztály ugyanazzal a hévvel tud rajongani egyfajta zenei irányzatért, sportruházati márkáért, Nintendo játékokért vagy a South Park című, erősen vitatott rajzfilmsorozatért, akkor őket egybehangzóan a „fiataloknak” szóló piacnak tekinthetjük, és ez erősen elhatárolódik a „családi” kategó-

ria megnevezés alá tartozó piactól. A Sony Playstation reklámjait speciálisan a fiatal felnőtt korosztálynak címezték, és egyes elemzők szerint ezzel arra sarkallják, leginkább a férfiakat, hogy visszavonuljanak a kamasz, „éretlen” képzeti világukba.³

DEVIANCIA

Az egyik legnagyobb veszély az emberi empátiára, illetve annak hanyatlására korlátozódik. Egy úgynevezett ingerelárasztás lép fel a játékok élvezete közben, mint mechanizmus. Ezt úgy váltja ki az adott játék a vele játszó egyénből, hogy állandó magas szinten tartja az agresszió és a velejáró feszültség szintjét. Deszintetizáló folyamat megy végbe az emberben, amely tulajdonképpen az érzékenység csökkenésével, vagy akár teljes eltűnésével is járhat, ez továbbá arra késztet, hogy elhagyjuk az empátiát magunktól. Az empátia azon fontos emberi tulajdonságaink egyike, mely megkülönböztet minket más fajoktól, hogy bele tudunk helyezkedni egy másik személy helyzetébe, át tudjuk érezni problémáit, megértést és toleranciát irányítva felé.

A leginkább borúlátó találgatások szerint, ha egy embernek egyáltalán nem kell használnia valamelyik érzékét, vagy állandósultan elnyomásban részesül, akkor az a tulajdonság eltűnhet, elkophat. Párhuzamokat véltek felfedezni az amerikai hadsereg kiképzési technikáival, melyek arra irányulnak, hogy kiirtsák a katonákból azt az érzést, hogy emberként gondoljanak a megölt ellenségre, akinek érzései valóságok, a fájdalom és félelme hatalmasra növekszik, nyilvánvalóan nem akar meghalni, elképzeltető, hogy családja is van.⁴ Viszont azoknak a kutatóknak sem szabad a véleményét figyelmen kívül hagyni, akik úgy tartják, hogy az agresszív videojátékokkal töltött idő segít levezetni a felgyülemlett feszültséget, segít kiadni a stresszt anélkül, hogy annak valós elszenvedői lennének, hiszen virtuális platformra irányul a dühkitöltés. Ezt „katarzisélménynek” nevezzük. Természetesen az, hogy ki és miképpen reagál különböző hatásokra, hogy dolgoz fel, hogyan rendez le magában bizonyos dolgokat, rengeteg tényezőtől függhet. Járulékos hatásként tekinthetünk a szülők által biztosított érzelmi háttérre, a családon belüli kommunikációs rendszer minőségére, illetve az egyéni jellemzők sem hagyhatók figyelmen kívül.

Amellett, hogy rengeteg minden változott a generációk attitűdjein, a szórákozási, szabadidős szokások is megváltoztak. Felmerülhet bennünk a kérdés, hogy okolható-e az internetes kultúra a megváltozott alkoholfogyasztási és az egyre gyakoribb drogfogyasztási szokások terén is? Vajon az azonnaliság, felgyorsult időszemlélet és a kitolódott ingerküszöb felelősnek tehető-e azért,

³ David Buckingham 2002. *A gyermekkor halála után – Felnőni az elektronikus média világában*. Helikon Kiadó, Budapest

⁴ Tari Annamária 2011. *Y generáció*. Jaffa Kiadó, Budapest

ahogy a mostani generáció tagjai képzelik a szórakozást. A valódi világ ingerei és a természetes sebesség talán már nem kielégítő a fiatal nemzedék számára? A kialakult közöny uralhatatlanná válik tudatmódosító szerek nélkül?

MEGOLDÁSOK, KÉTELYEK ELOSZLATÁSA

A szülőknek mindig nagy aggodalmat és fejtörést okoznak a gyermekek felügyelet nélkül internet előtt töltött percei. Szűrőprogramok léteznek, melyek ellenőrzik az internetes tartalmakat, és nem enged megjeleníteni pornográf vagy erőszakos tartalmú oldalakat. Ilyen programok a CyberPatrol, SurfWatch, Net Nanny. Viszont ha a szülő ilyen programot telepít, akkor el kell fogadnia a program által szűrt oldalokról a szoftver készítőjének véleményét, és nem ő tudja meghatározni, hogy milyen jellegű oldalakat szűrjön a gép. De talán még az „internetdadás szoftverek” telepítésénél is nagyobb fejfájást okoznak az interneten „vadászó” pedofilok és zaklatók.

Ténylegesen valós veszély fenyegeti a gyerekeket a képernyők előtt is. Ennél szomorúbb tény csak az, hogy a megrontók nagy része az áldozatok családjába tartozik és ugyanabban a háztartásban él, testközelben a gyermekkel. Az internetes szatírok szerencsére nem tudnak átnyúlni a képernyőkön, a legtöbb gyereknek inkább a részegen hazatérő apától kell jobban félnie, mint az interneten leskelődő pedofiloktól. Az Egyesült Államokban naponta három gyerek hal meg szülei vagy gyámjaik okozta sérülések által. Évente hárommillió bejelentett eset számol be bántalmazásról és több mint 120 000 a gyermekek elhagyásáról, az esetek felében pedig szexuális bántalmazás is felmerül. Ezek a statisztikai adatok nem az interneten keresztül végbemenő esetekről készültek. Nem is az internet, hanem a közvetlen környezet jelenti a legnagyobb veszélyt a gyermekek számára. A házukhoz közeli játszótereken háromszázezerszer nagyobb esély van arra, hogy bántalmazás áldozatai lesznek, mint arra, hogy valaki az interneten keresztül kezdi el őket zaklatni.⁵

Egy odafigyelő, szeretetteljes családi légkör az, ami a legelőnyösebb a gyermek egészséges fejlődése szempontjából. Ha a szülő elegendő időt fordít a beszélgetésekre, készséges válaszokat ad a gyermekeiben felmerülő kérdésekre, akkor el lehet oszlatni a kialakuló áljártasságokat. Ha időhiányra hivatkozva vagy csak egyszerűen kedvetlenségből elmaradnak ezek a magyarázatok, akkor félreértett tartalmak rögzülnek a gyerekek fejében, melyeket nehéz helyreállítani. A média sokszor nagyobb hitelességet élvez, megbízhatóbb tudásnak bizonyul, mint az otthon megszerezhető ismeretek. Ez hozzáállás függvénye, hiszen sok családban nem valósul meg az olyan minőségű magyarázó erő, melyet a média birtokol. Ezért fontos, hogy odafigyeljenek a szülők gyermekük médiafogyasztási szokásaira, és akkor lépjenek közbe, amikor látják, hogy magyarázat-

⁵ Don Tapscott 2001. *A digitális gyermekkor*. Kossuth Kiadó, Budapest

ra szorulnak a látottak. Természetesen ez magában nem elegendő. A szabadidős programoknak, családi kirándulásoknak, sétáknak, beszélgetéseknek nem veheti el az elektronikus média az idejét, az egyensúlyra kell törekedni.

A megoldás a kölcsönösségben, az oda-vissza irányú figyelemben érhető tetten. Ha nyitottak vagyunk egymás értékeire, akkor könnyebben boldogulunk egymás mellett. Egy egészséges szülő-gyermek, tanár-diák kapcsolat megteremtése lenne az optimális törekvés. Ahogyan az a szakdolgozatom elején olvasható idézetből is kiderül, a média, az internet csak egy eszköz, egy gépésített modern tudomány. Az ember az, aki eldönti, hogyan rendelkezik vele, ez pedig neveltetés, hozzáállás és odafigyelés kérdése.

IRODALOM ÉS AJÁNLOTT IRODALOM

- BÁLINT Ágnes: Serdülők identitásprojektjei az interneten megjelent regényeik tükrében. *Pszichoterápia* XIX. évf. 4. sz. 2010. augusztus
- BUCKINGHAM, David 2002. *A gyermekkor halála után – Fel nőni az elektronikus média világában*, Helikon Kiadó, Budapest
- BUDA András: Az infokommunikációs technológiák és a pedagógusok. *Iskolakultúra* 2007/4. 8–13.
- CHRISTIAN, A. J. 2011. *Talen – A válaszok könyve*, Édesvíz Kiadó, Budapest
- COUPLAND, Douglas 2007. *X generáció*, Európa Könyvkiadó, Budapest
- CORNWELL, B.–D. C. LUNDGREN: *Computers In Human Behavior*. Volume 17, Issue 2, 1 March 2001, 197–211.
- ELKIND, David 1981. *The Hurried Child*. Growing Up Too Fast Too Soon, Reading, Mass.: Addison Wesley
- FETH, Monika 2010. *Az eperszedő*. Könyvmolyképző Kiadó Kft., Budapest
- FU, S.–N. STOJANOVSKA 2013. Designer Drugs. = *Encyclopedia Of Forensic Sciences*, 36–44.
- HOWE–STRAUSS: *Generations: The History of America's Future, 1584 to 2069*. New York, William Morrow & Company
- KABAINÉ HUSZKA Antónia–MURÁNYI KOVÁCS Endréné 2003. *A gyermekkori és a serdülőkori személyiségzavarok pszichológiája*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest
- McCRINDLE–WOLFINGER 2009. *The ABC of XYZ: Understanding the Global Generations*. Sydney, UNSW Press
- OSBORNE, V. A.–K. J. SHER–R. P. WINOGRAD: Disordered Eating Patterns and Alcohol Misuse in College Students: evidence for drunkorexia? = *Comprehensive Psychiatry*. Vol.: 52, Issue 6, e12, 2011. november–december
- POSTMAN, Neil 1983. *The Disappearance Of Childhood*, W. H. Allen
- USTUNEL, H.–M. MERAL–E. UCAR–I. UMUT 2012. *The Factors Effecting Students' PC Game Types Preferences*. = *Procedia – Social Behavioral Sciences*. Volume 47, 943–949.
- TAPSCOTT, Don 2001. *A digitális gyermekkor*. Kossuth Kiadó, Budapest
- TARI Annamária 2011. *Y generáció*. Jaffa Kiadó, Budapest
- STRETCH, T. DOWSE 2013. Lecture XII – Massage In Sleeplessness, Pain, Dipsomania, Morphomania and Melancholia. = *Lectures Of Massage & Electricity*. 258–213.

VARGA Aranka–ARATÓ Ferenc 2012. *Együtt-tanulók kézikönyve*. Mozaik Kiadó, Budapest

WALLACE, Patricia 2002. *Az internet pszichológiája*. Osiris Kiadó, Budapest

WINN, Marie 1990. *Gyerekek gyerekkor nélkül*. Kossuth Kiadó, Budapest

Introduction to the Notion of “Technokid”

In our fast-changing world we are bound to become users of various electronic devices, which, however, carries the threat of overuse. In my lecture, I attempt to give an insight to the life of a new generation branded with the meaning of technokid. In the introduction the target group’s habits will be discussed in detail, which can lead us to change and broaden the picture of this age group, as well as to clear the notion of the term. The aim of the lecture is to present and explain the meaning of technokid, which I will base on generation theories (TARI 2010, McCRINDLE 2009, TAPSCOTT 2001). Furthermore, I will point out that the phenomenon of technokid entails a multitude of cultural influences and impacts of socialization. Growing up in a culture loaded with technical impulses carries many possibilities. On the one hand, having the right knowledge we can become experts and developers, but we can also fall victim to the internet world. In my lecture I seek to look at the perceptual features that children growing up in a world of constant visual stimuli, easily accessible violent and pornographic contents have. Keeping a constantly high level of stimulus threshold and continuous stimulus seeking may result in the fact that only by using designer drugs will the new generation be able to find the real world as appealing as the virtual one. From the point of socialization, I shall tackle the role of the family, peers and the media in the rise of the technokid phenomenon. Finally, I shall present the technokid (sub)culture outlining its values, norms, system of habits, as well as its forms of behaviour.

My resources are the creators of the above mentioned generational theories, while as my major literature I will point out the following: David Buckingham: *After the Death of Childhood: Growing Up in the Age of Electronic Media* (Hungarian translation), Budapest, Helikon Kiadó, 2002; Don Tapscott: *Growing up Digital* (Hungarian translation), Budapest, Kossuth Kiadó, 2001, Murányi Kovács, Endréné – Kabainé Huszka, Antónia: *A gyermekkori és serdülőkori személyiségzavarok pszichológiája*, Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó, 2003.

Key words: technology, subculture, generational research

Uvod u pojam i pojavu „tehnokid”-a

U svetu koji se rapidno razvija neizbežno je da postanemo korisnici različitih elektronskih naprava, međutim, kao i na toliko drugih područja, i ovde postoji opasnost od preterivanja. Predavanje je pokušaj da se da uvod u život generacije

koja je žigosana pojmom tehnokid. U toku uvoda detaljno će da se razmatra sistem navika posmatrane ciljne grupe, na osnovu čega može da se menja i proširuje predstava koja je stečena o spomenutoj starosnoj grupi. Osim toga, razjasniće se i značenje razmatranog pojma. Istaknuti cilj predavanja jeste predstavljanje i upoznavanje pojma tehnokid, a za polazište autor uzima generacijske teorije kao osnovu (TARI 2010, McCRINDLE 2009, TAPSCOTT 2001), i ukazuje na to da u nastanku pojave tehnokida može da se otkrije niz kulturoloških i socializacionih uticaja. Odrastanje u kulturi punoj tehničkim impulsima nosi u sebi brojne mogućnosti. S jedne strane, uz posedovanje odgovarajućeg znanja i kreativnosti možemo da postanemo stručnjaci ili graditelji, međutim, možemo postati i žrtve internetskog društva. Predavanje traži odgovor na pitanje kakve percepcione osobine karakterišu decu koja odrastaju u svetu ispunjenom stalnim vizualnim stimulansima, uz lak pristup i nasilnim, odnosno pornografskim sadržajima. Moguća posledica kontinuiranog održavanja visokog praga nadražaja i neprestane potrage za stimulacijama jeste da za novu generaciju stvarnost samo uz konzumiranje dizajniranih droga postaje u sličnoj meri zanimljiv kao virtualni svet. Iz aspekta socijalizacije predavanje redom obilazi ulogu porodice, vršnjaka i medija u nastanku pojave tehnokida. A konačno, napraviće se skica (sub)kulture tehnokida, prikazujući njene vrednosti, norme, sistem navika i tipične forme ponašanja. Kao izvor mogu da se navedu kreatori gore spomenutih generacijskih teorija, a kao glavne reference navode se sledeći naslovi: Dejvid Bakingem: *Nakon smrti detinjstva – Odrasti u svetu elektronskih medija*; Don Tapskot: *Digitalno detinjstvo*; E. Muranji-Kovač–K. Antonija Huska: *Psihologija poremećaja ličnosti kod dece i adolescenata*.⁶

Ključne reči: tehnologija, subkultura, generacijska istraživanja

Beérkezés időpontja: 2015. 10. 20.

Közlésre elfogadva: 2015. 10. 30.

---

⁶ David Buckingham: *A gyermekkor halála után – Fel nőni az elektronikus média világában*, Budapest, Helikon Kiadó, 2002, Don Tapscott: *Digitális gyermekkor*, Budapest, Kossuth Kiadó, 2001, Murányi Kovács Endréné–Kabainé Huszka Antonia: *A gyermekkori és serdülőkorai személyiségzavarok pszichológiája*, Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó, 2003.